

ÎNCEPEM CU REMAKE-URI?

Alături de sincerele noastre urări de bine și de prosperitate, cuvenite colegial la deschiderea unui nou teatru, ne-ar fi bucurat să putem asocia o doză de optimism „critic”, dacă spectacolul inaugural al Teatrului „Scorpion” s-ar fi desfășurat și ca eveniment artistic propriu-zis. Din păcate, formula aleasă de Tudor Mărăscu, destul de șubredă în argumentația ei teoretică. Vrînd să pună chipurile studenții în situația de a juca alături de marii actori ai teatrului românesc, nu face decît să amalgameze un examen de clasă al anului III de la Institutul de teatru (avînd ca obiect de studiu scene din **D-ale carnavalului**) cu alte scene din Caragiale, jucate de Rodica Mandache, sub nivelul mai vechiului spectacol al Teatrului Giulești, **Doamnele domnului Caragiale**, regizat de Tudor Mărăscu. Să nu aibă oare, „Scorpionul”, chiar de la început, nimic de spus pe cont propriu?

Directoratul lui Romulus Vulpescu la Teatrul Mic (cărui nu ne vom grăbi să-i reproșăm căderea cu **Dom Juan** de Molière, datorată regiei patetic ininteligibile a lui Dragoș Galgoțiu) începe și el, între altele, cu un **remake**: **Piațeta** de Carlo Goldoni, în regia lui Silviu Purcărete și scenografia Ninei Brumși-lă. După un prim și foarte bun spectacol al acestei viziuni regizoral-scenografice, realizat cu amatorii, la Teatrul popular din Rîmnicu Vilcea, a urmat un al doilea și excelent spectacol al aceleiași viziuni regizoral-scenografice, realizat cu, pe

atunci, încă admirabila trupă a Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, trei dintre interpreții „pietreni” de odinioară, (Simona Măicănescu, Coca Bloos și Paul Chiribută), reapărînd **acum** în cel de-al treilea spectacol al amintitei viziuni, oferit de „noua” și recenta montare a Teatrului Mic. Scena e mai mică, interpreții sînt mai bătrîni, dar spectacolul e încă bun, fără a mai avea însă prospețimea, ritmul drăcesc și farmecul nebun de la Piatra Neamț. Cei care l-au văzut în varianta Piatra Neamț nu vor fi **cituiți** de puțin dezamăgiți. Cei ce l-au văzut e mai bine să rămînă însă cu impresia de atunci, amintirile teatrale de suflet meritînd să fie protejate și ele, ca valori de patrimoniu „privat”.

De curînd, Naționalul bucureștean ne-a invitat la „premiera” spectacolului **Autorul e în sală** de Ion Băieșu, în regia lui Mihai Berechet, „uitînd” că ne invitase la aceeași premieră și anul trecut. Nu ne îndoim că se vor fi introdus toate replicile scoase la viziunari, piesa recăpătîndu-și în amănunțime înfățișarea ei necenzurată, dar ne îndoim că nivelul ei și nivelul spectacolului rezultat, care erau sub-mediocre (excepție făcînd creația realizată de Draga Olteanu într-un rol episodic) vor arăta acum cu totul altfel, în aceeași regie.

S-a **început** așadar, măcar în parte sau în unele locuri, cu lucruri vechi, mai mult sau mai puțin reajustate, dar care n-au fost gîndite să satisfacă în mod special actualul orizont de așteptare al publicului, de după Revoluția din decembrie.

S-ar putea da, desigur, și alte exemple, nu puțini fiind de pildă noii directori de teatre (nu numai de stat, ci și particulare) care se gîndesc să-și **înceapă** activitatea cu **reluarea** unor mai vechi succese din țară sau din străinătate. Sigur că pe cele din urmă publicul românesc (și majoritatea criticii teatrale) n-a avut cum să le vadă, iar „reluarea” lor, cu trupele din țară, poate fi uneori de real interes, fiind posibile și succese aproape la fel de mari ca acelea de odinioară. Cel puțin acestea sînt șansele la care ne gîndim în legătură cu eventualitatea (anunțată) a reluării spectacolelor cu **triologia greacă** (**Medeea**, **Electra**, și **Troienele**), realizate la Teatrul „La Mama” din New York de către Andrei Șerban, actualmente noul director al teatrului Național din București. Ceea ce nu schimbă însă, fundamental, datele problemei de principiu. Chiar dacă unele dintre aceste foste și viitoare spectacole, atît prin conținutul lor de idei, cît și prin modernitatea viziunilor scenice propuse, se pot „potrivii” noilor condiții din țară, suportînd la nevoie și o „actualizantă” deplasare a accentelor regizorale.

Față de tot ceea ce a însemnat și înseamnă în continuare Revoluția din decembrie, față de transformările radicale pe care le trăiește în sfîrșit țara, în reîntoarcerea la civilizația, cultura și spiritualitatea ei europeană, față de tot ceea ce teatrul românesc ar trebui să simtă de datoria lui a-și propune acum, **remake-ul** rămîne doar un paleativ, nu o soluție. El se împacă de altfel mai greu cu ideea de **început**.

Din fericire, teatrul românesc nu trebuie să ia totul de la început, căci nu pornește de la zero decît în mințile grăbite ale celor ce habar n-au ce s-a întîmplat aici în toți acești ani de cîmplită dictatură, dar și de îndîrjită rezistență. Prin cele mai bune spectacole ale sale, teatrul românesc nu și-a pierdut nici demnitatea morală, nici calitatea sa artistică, europeană. Și le-a păstrat în condițiile și în pofida cenzurii totalitarismului. Acum trebuie să și le regăsească în libertate. Paradoxal, nu-i va fi mai ușor. Greutățile acestui început de drum, cu mult mai mari decît poate ne-am fi imaginat, sînt totuși ale unei faceri, ale unei zămisliri aflate în căutarea propriei organicități. Distincțiile devin cu atît mai necesare.

Deci, ce facem?

„Începem” cu **remake-uri**?

V.P.